

Sygn. akt VI U 1476/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 11 czerwca 2015 r. w Bydgoszczy na rozprawie

odwołania: M. K.

od decyzji : Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 21 maja 2014 r. znak : (...)sprawie: M. K.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o rentę socjalną

I zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje wnioskodawcy M. K. prawo do renty socjalnej od dnia 1 czerwca 2014 r. na stałe,

II stwierdza odpowiedzialność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginale właściwe podpisy.

Sygn. Akt VIU 1476/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 maja 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił przyznania M. K. prawa do renty socjalnej od 1 czerwca 2014 roku powołując się na przepisy Ustawy z dnia 27 czerwca 2003 roku o rencie socjalnej. Organ rentowy wskazał, że renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało: Po pierwsze. Przed ukończeniem 18 roku życia. Po drugie. W trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej przed ukończeniem 25 roku życia. Po trzecie. W trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej. Organ rentowy, jako zasadniczy motyw odmowy przyznania ubezpieczonemu prawa do renty socjalnej podał orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z dnia 15 maja 2014 roku, w którym to orzeczeniu komisja ta nie stwierdziła, aby ubezpieczony był całkowicie niezdolny do pracy. Odwołanie od powyższej decyzji wniósł ubezpieczony domagając się zmiany zaskarżonej decyzji i przyznania do renty socjalnej. W uzasadnieniu za..., odwołania ubezpieczony oraz jego pełnomocnik procesowy matka E. K. podnosili, że rozwój intelektualny zawsze kształtował się u ubezpieczonego na nis..., niższym poziomie. Wszystkie sprawy związane z wizytami u lekarza, w urzędach syn załatwia przy pomocy rodziców, ma problem z wysłowieniem się. Stan zdrowia ubezpieczonego zdaniem odwołującego się nie uległ poprawie, jego sprawność umysłowa kształtuje się na poziomie upośledzenia umysłowego stopnia umiarkowanego, a ubezpieczony twierdził, że nie jest w stanie podjąć pracy, dbać o systematyczność i punktualność. Stan taki ma miejsce, mimo, iż przyjmuje on leki i nie funkcjonuje on prawidłowo. Ubezpieczony i

jego pełnomocnik twierdzili, że M. K. jest nadal całkowicie niezdolny do pracy. W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie powołując argumentacją przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Sąd Okręgowy ustalił i rozważył, co następuje. Ubezpieczony M. K. w okresie od 6 maja 2006 roku do 31 maja 2014 roku był uprawniony do renty socjalnej. W dniu 2 kwietnia 2014 roku złożył on wniosek o przyznanie renty socjalnej na dalszy okres. Lekarz orzecznik ZUS w orzeczeniu z dnia 23 kwietnia 2014 roku orzekł, że ubezpieczony jest całkowicie niezdolny do pracy do 31 maja 2016 roku oraz, że całkowita niezdolność do pracy pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej przed ukończeniem 25 roku życia lub w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej. W wyniku zgłoszenia, co do tego orzeczenia lekarza orzecznika ZUS zarzutu wadliwości orzekała w sprawie komisja lekarska ZUS, która w orzeczeniu z 15 maja 2014 roku ustaliła, że wnioskodawca nie jest całkowicie niezdolny do pracy. Orzeczenie tej komisji stanowiło podstawę do wydania przez organ rentowy zaskarżonej decyzji. Zgodnie z artykułem 4 ustępem 1 Ustawy z dnia 27 czerwca 2003 roku o rencie socjalnej Dziennik Ustaw numer 135 pozycja dwie..., 1268, renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia, albo w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej przed ukończeniem 25 roku życia, albo w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej. Zatem, istotną dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczność czy ubezpieczony jest całkowicie niezdolny do pracy stanowiła punkt sporny między stronami. W celu zweryfikowania stanowiska organu rentowego wyrażonego w zaskarżonej decyzji Sąd Okręgowy dopuścił dowód z zespołu biegłych sądowych. Specjaliści psychologa klinicznego, specjalisty z dziedziny psychiatrii, internisty, reumatologa i specjalista..., specjalisty medycyny przemysłowej. W opinii z dnia 21 listopada 2014 roku, karta 22, 23 akt sprawy, powołany w sprawie zespół biegłych rozpoznał u wnioskodawcy M. K. funkcjonowanie na poziomie upośledzenia umysłowego w stopniu umiarkowanym. Na podstawie przeprowadzonych badań sądowo-lekarskich i po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną znajdującą się w aktach sprawy, powołany w sprawie zespół biegłych stwierdził, że stan zdrowia badanego powoduje całkowitą jego niezdolność do jakiegokolwiek pracy zarobkowej trwale. Biegli wskazywali, że badany w szkole podstawowej został zakwalifikowany do kształcenia specjalnego. Od wielu lat pozostaje pod opieką (...). Obserwuje się u niego trwale deficyty..., deficyty podz..., poznawcze oraz zaburzenia w sferze afektywno-behawioralnej. Powodują one znaczne trudności w organizowaniu codziennego toku zajęć w zakresie współpracy, motywacji oraz wykonywania i wydajności pracy. Występujący u badanego deficyt funkcji poznawczych oraz zaburzenia współwystępujące spowodowały niepowodzenie w osiągnięciu oczekiwanego poziomu kompetencji społecznych i w znacznym stopniu ograniczają społeczne dostosowanie zawodowe ubezpieczonego, a wpływ tych zaburzeń na jego funkcjonowanie jest znaczący i względnie trwałe. W badaniu psychiatryczno-psychologicznym biegli wskazali, że ubezpieczony przepisuje prosty tekst pod warunkiem, że jest on zapisany literami drukowanymi, ma trudności z wykonaniem najprostszych operacji ar..., arytmetycznych, prezentuje całkowity brak motywacji do wysiłku umysłowego i znaczną męczliwość psychofizyczną. Operacje umysłowe wykonuje z oporem i bardzo wolno, nie korzysta z podpowiedzi bodźców motywujących, nie ma zapotrzebowania na społeczną gratyfikację. Ponadto ma osłabioną orientację w zasadach i normach społecznych. Zaprezentowane przez badanego umiejętności, wiedza oraz sprawność procesów poznawczych odpowiada standardom typowym dla upośledzenia umysłowego stopnia umiarkowanego. Również funkcjonowanie życiowe badanego, w tym zasoby doświadczenia społecznego, zdolności adaptacyjne, osiągnięty status społeczny i sposób wypełniania podjętych ról społecznych odpowiadają upośledzeniu stopnia umiarkowanego. Ponadto u badanego biegli zaobserwowali brak poczucia sprawczości i podmiotowości motywacji do wysiłku umysłowego, niską zdolność uczenia się, niewrażliwość na wzmocnienia typu społecznego i skłonność do społecznej izolacji. Biegli ocenili osobowość ubezpieczonego, jako o bardzo ubogiej strukturze adekwatnej do deficytu intelektualnego i stymulacji środowiskowej. Biegli nie zgodzili się z opinią lekarza orzecznika..., biegli nie zgodzili się z opinią lekarza orzecznika ZUS i komisji lekarskiej, która uznała badanego, że badany nie jest całkowicie niezdolny do pracy. Biegły lekarz orzecznik wpraw..., wprawdzie stwierdził całkowitą niezdolność do pracy ubezpieczonego, ale tylko okresowe..., okresową. Po przeprowadzeniu badań son..., dla so..., dla celów sądowych przy współudziale medycyny pracy uwzględniając wszystkie ograniczenia wynikające z przebiegu chorobowego biegli sądowi dokonali odmiennej kwalifikacji w zakresie ustalenia zdolności do pracy. Stwierdzili u badanego całkowitą niezdolność do pracy trwałą od dnia złożenia wniosku o rentę. Uwzględniając potencjalne możliwości kompensacyjne powołany w sprawie zespół biegłych uznał, że ubezpieczony nie jest zdolny do regularnego wykonywania zatrudnienia w celu osiągnięcia wynagrodzenia na otwartym rynku pracy. U badanego...

[**Koniec części** 00:13:32.999] WYP443061_02

[**Przewodniczący** 00:13:33.656] Występuje deficyt funkcji poznawczych, które są podstawą prawidłowej orientacji w otoczeniu i adaptacji do zmieniających się warunków otoczenia. Zaburzenia występujące u badanego powodują znaczne ograniczenie i dezorganizację funkcjonowania indywidualnego i społecznego oraz narastające nieprzystosowanie życiowe. Praca może być traktowana w przypadku ubezpieczonego wyłącznie, jako forma rehabilitacji społecznej. Stąd biegli wskazali, iż ubezpieczony jest całkowicie trwale niezdolny do pracy. Zastrzeżenia do tej opinii zgłosił w piśmie procesowym z 5 lutego 2015 roku karta 32 akt sprawy organ rentowy. Powołując się na stanowisko przewodniczącego komisji lekarskiej ZUS wskazał, iż upośledzenie umysłowe ubezpieczonego ma charakter lekki. Potwierdzone było obiektywnym badaniem psychologicznym z ilorazem inteligencji równym 58 w skali pełnej. Badanie przeprowadzone 28 czerwca 2013 roku. Nie stwierdzono u ubezpieczonego ostrej psychopatologii i okoliczności te nie uzasadniają orzeczenia całkowitej niezdolności do jakiejkolwiek pracy badanego z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym. Organ rentowy wnosił o przekazanie zastrzeżeń przewodniczącego komisji lekarskiej ZUS biegłym sądowym w celu zajęcia przez nich stanowiska. A w przypadku odmowy uwzględnienia tego wniosku organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania. W opinii uzupełniającej z dnia 16 marca 2015 roku biegli sądowi odnosząc się do zastrzeżeń organu rentowego wskazali, iż dokonali ponownej analizy dokumentacji medycznej i orzeczniczej znajdujących się w aktach sprawy, protokołu badań sądowo-lekarskich i wydanego orzeczenia lekarskiego. Potwierdzili rozpoznanie, iż ubezpieczony funkcjonuje na poziomie upośledzenia umysłowego w stopniu umiarkowanym. Biegli wskazali, że ubezpieczony lat 26 skończył szkołę specjalną na poziomie klasy życia. Nie otrzymał przygotowania do jakiegokolwiek zawodu. Nigdy nie pracował zawodowo. Zajmuje się hodowlą królików, mieszka z rodzicami. W 2013 roku ożenił się, ma dziecko a z wywiadu od matki wiadomo, że za..., zarówno jego żona jak i dziecko są upośledzeni umysłowo i są na utrzymaniu rodziców. Pod opieką psychiatry ubezpieczony pozostaje od wielu lat w (...) w I.. Był uprawniony do renty socjalnej od maja 2014..., do końca maja 2014 roku. Biegli po ponownym przeanalizowaniu akt sprawy i zastrzeżeń organu rentowego stwierdzili, że u badanego występuje całkowita niezdolność do pracy o charakterze trwałym od dnia złożenia wniosku o rentę. W diagnozowaniu niepełnosprawności podkreślili biegli intelektualnej wykorzystanie testów badających poziom intelektualny jest niewystarczające. Ich wyniki opisują niepełnosprawność intelektualną bez uwzględnienia poziomu funkcjonowania adaptacyjnego danej osoby. Jest to szczególnie istotne w ocenie zdolności do pracy. Funkcjonowanie to obejmuje trzy obszary. Sferę koncepcyjną: zdolności i umiejętności w zakresie języka, czytania, pisania, systematyki myślenia, wiedzy i pamięci. Sferę społeczną: zdolności komunikacyjne, zawierania i podtrzymywania kontaktów społecznych oraz sferę praktyczną: samodzielność w opiece osobistej, odpowiedzialność w pracy, umiejętność gospodarowania pieniędzmi i organizowania zadań szkolnych i związanych z pracą. W ocenie kompleksowej należy każdorazowo zdaniem biegłych uwzględniać deficyty w funkcjonowaniu adaptacyjnym, ponieważ to one wpływają na osobistą niezależność oraz w znaczącym stopniu odpowiadają za problemy z wypełnianiem standardów rozwojowych i socjokur...,kulturowych oraz determinują to jak osoba z niepełnosprawnością intelektualną radzi sobie z codziennymi zadaniami. Biegli podtrzymali swoją wcześniejszą opinię o całkowitej trwałej niezdolności do pracy ubezpieczonego. Organ rentowy zgłosił zastrzeżenia do tej opinii. W piśmie procesowym z 28 kwietnia 2015 roku podkreślając, że przewodniczący komisji lekarskiej ZUS podtrzymuje swoje poprzednie stanowisko zajęte w piśmie procesowym z 5 lutego 2015 roku. W imieniu organu rentowego jego pełnomocnik procesowy w powołanym piśmie procesowym wniosł o dopuszczenie dowodu z drugiej..., z opinii drugiego zespołu biegłych lekarzy sądowych celem obiektywizacji rozpoznania a w przypadku odmowy temu wnioskowi wnosił on o oddalenie odwołania. Sąd Okręgowy uznał, iż dowody z opinii głównej i uzupełniającej powołanego w sprawie zespołu biegłych w sposób rzetelny, obiektywny charakteryzują stan zdrowia ubezpieczonego z punktu widzenia jego możliwości zarobkowych. W szczególności biegli szczegółowo i obszernie wyjaśnili, iż ubezpieczony funkcjonuje na poziomie upośledzenia umysłowego w stopniu umiarkowanym. Wyekspozowali w opinii w oparciu o posiadane doświadczenie zawodowe i wiedzę medyczną, iż ubezpieczony cha..., iż osobowość ubezpieczonego charakteryzują trwale deficyty poznawcze oraz zaburzenia w sferze afektywno behawioralnej. Zdaniem Sądu Okręgowego powołane, opinie powołanego w sprawie zespołu biegłych stanowiły wystarczającą podstawę dla dokonania w rozpoznawanej sprawie istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy ustaleń w kwestii w szczególności czy ubezpieczony jest całkowicie niezdolny do pracy czy nie. Sąd Okręgowy podzielił stanowisko biegłych sądowych, co do całkowitej trwałej niezdolności do pracy ubezpieczonego. Biegli w sposób wszechstronny i obszerny zanalizowali jego stan zdrowia psychicznego. Odwołując się także do trzech ob...,

obszarów funkcjonowania adaptacyjnego. W szczególności po pierwsze do sfery koncepcyjnej, do sfery społecznej i do sfery praktycznej. W ocenie kompleksowej uwzględnili deficyty w funkcjonowaniu adaptacyjnym, ponieważ to one wpływają na osobistą niezależność oraz w znaczącym stopniu odpowiadają za problemy z wypełnieniem standardów rozwojowych i socjokur..., kulturowych oraz determinują to jak osoba nie..., niepełna..., z niepełnosprawnością intelektualną radzi sobie z codziennymi zadaniami. W opinii głównej na karcie dwadzieścia czter..., 22 verte znajduje się szczegółowy opis badania psychiatryczno-psychologicznego, które potwierdzało deficyty funkcjonowania intelektualnego u ubezpieczonego na poziomie upośledzenia umysłowego w stopniu umiarkowanym. Co także zdaniem Sądu Okręgowego daje podstawę do us..., do dokonania ustalenia, że ubez..., ubezpieczony wnioskodawca jest nadal całkowicie niezdolny do pracy. Podkreślenia wymaga, że całkowita niezdolność do pracy występowała u ubezpieczonego w latach 2006, 2014 do końca maja. Biegli nie stwierdzili poprawy w stanie zdrowia ubezpieczonego. Podkreślić także należy, że nawet lekarz orzecznik ZUS w orzeczeniu z dnia 23 kwietnia 2004 roku stwierdził, że ubezpieczony jest całkowicie niezdolny do pracy. W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy na podstawie artykułu 477 ze znacznikiem 14 paragraf 2 Kodeksu postępowania cywilnego zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do renty socjalnej na stałe zgodnie z opinią biegłych sądowych. Podkreślić należy, że zgodnie z artykułem 4 ustępem 1 Ustawy z dnia 27 czerwca 2003 roku o rencie socjalnej, renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy. Ubezpieczony jest całkowicie niezdolny do pracy trwale a zatem przepisy tej Ustawy nakazują przyznanie ubezpieczonemu renty stałej. W punkcie 2 wyroku Sąd stwierdził odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Chodzi o odpowiedzialność określoną w artykule 118 ustęp 1a Ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, który to przeci..., przepis na mocy odesłania zawartego w ustawie o przepisach Ustawy o rencie socjalnej ma w niniejszej sprawie zastosowanie. Za wadliwe orzeczenie komisji lekarskiej ZUS, które opierało się na tym samym materiale dowodowym, którym dysponowali biegli sądowi jak wynika z akt sprawy pon..., odpowiedzialność ponosi organ rentowy i dlatego orzeczono jak w punkcie 2 wyroku. Na tym wygłoszenie uzasadnienia zakończono.